

Zaaknummer : 1458029
Raadsvergadering : 9 juni 2026

Onderwerp : Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2026

Collegevergadering : 19 mei 2026
Portefeuillehouder : Wethouder J. van der Noordt
Steller : Raymond Luttikholt tel. : 0545-250250
Team Projecten

Te nemen besluit

Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2026 vaststellen.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Via de paragraaf Grondbeleid bij de programmabegroting bepalen we op hoofdlijnen de kaders voor gemeentelijke grondexploitaties. Bij de jaarrekening leggen we verantwoording af over de uitkomsten van het gevoerde beleid. De verantwoording in de jaarrekening richt zich met name op de waardering van de complexen per balansdatum en de financiële resultaten van de gemeentelijke grondexploitaties. Dit baseren we op onderliggende uitgangspunten en jaarlijks geactualiseerde exploitatiebegrotingen. Deze uitgangspunten en begrotingen zijn daarmee impliciet onderdeel van de verantwoording over de grondexploitaties.

Het bijgevoegde Meerjaren Perspectief Grondexploitaties [MPG] 2026 geeft inzicht in de uitgangspunten voor de waardering en resultaatbepaling van gebiedsontwikkelingen die door de gemeente in exploitatie zijn genomen. Het MPG 2026 bevat ook de uitkomsten van de geactualiseerde berekeningen zoals die in de concept jaarrekening 2025 zijn opgenomen. Tot slot is in het MPG 2026 per plan het financiële perspectief voor de resterende looptijd opgenomen.

Middels het MPG 2026 stelt de gemeenteraad voor de bouwgronden in exploitatie de uitgangspunten en de geactualiseerde begroting vast. Het MPG vormt voor de grondexploitatie de verbindende schakel tussen verantwoording en begroting.

Argumentatie

Het Besluit Begroting en Verantwoording [BBV] schrijft een jaarlijkse herziening van alle individuele grondexploitatiebegrotingen voor. In het verleden gebeurde dat impliciet via het vaststellen van de jaarstukken. Met ingang van 2020 leggen we de te hanteren uitgangspunten en geactualiseerde begrotingen per complex expliciet vast in het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties. Het MPG 2026 sluit naadloos aan op de concept jaarrekening 2025.

Het MPG geeft inzicht in de financiële positie van lopende grondexploitaties. Het is sinds enkele jaren een instrument in de planning- en controlcyclus. En draagt daarmee bij aan een zorgvuldige uitvoering van het budgetrecht van de raad.

De uitgangspunten die ten grondslag liggen aan het actualiseren van de begrotingen en de rekenkundige verwerking van de informatie waren ook onderdeel van de accountantscontrole. Deze controle heeft geen aanleiding gegeven tot correcties.

In te vullen door Griffie:

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

Kanttekeningen en risico's

Aan dit voorstel zelf zijn geen risico's verbonden. Aan grondexploitaties in algemene zin wel. Het gaat vaak om projecten met substantiële investeringen, onzekerheid over de opbrengstpotentie en een looptijd van meerdere jaren. Het is daarom van belang om, zoals ook in de programmabegroting is omschreven, de gemeentelijke grondexploitaties goed te bewaken. Met dit MPG willen we het inzicht in de lopende exploitaties verbeteren.

De accountant heeft in het kader van de controle van de jaarrekening afgelopen jaren extra aandacht besteed aan de controle van de prognoses. Daarbij zijn ieder jaar van twee complexen de exploitatiebegrotingen uitgebreid getoetst door een onafhankelijk deskundige. De gehanteerde uitgangspunten voor de begroting zijn als realistisch beoordeeld. Gelet op het beperkte aantal complexen dat nog actief in exploitatie is en het gegeven dat afgelopen jaren geen bijzonderheden zijn opgemerkt, heeft deze extra audit dit jaar niet plaatsgevonden.

Financiën

De financiële uitgangspunten, de uitkomsten voor de waardering en resultaten over het jaar 2025 en de begroting met ingang van 2026 zijn opgenomen in het bijgevoegde MPG. Hieronder zijn de meest relevante conclusies opgenomen.

De uitgangspunten voor grondprijzen, indexatie van opbrengsten en de analyse van de risico's zijn niet gewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Wel zijn de verwachte kostenstijgingen als gevolg van inflatie voor de komende jaren geactualiseerd. De werkelijke rente moet met ingang van 2025 gebaseerd zijn op de gemeentelijke omslagrente die ook aan reguliere investeringen wordt toegerekend. Deze rente bedroeg over 2025 0,00% en in de begroting 2026 is deze op 0,25% gesteld.

De begrotingswijzigingen zijn het gevolg van de jaarlijkse actualisering van de ramingen voor de investeringen en opbrengsten uit kavelf Verkopen per complex. Indirect wijzigen door een aangepaste planning ook de ramingen voor inflatie en rente. Er is géén sprake van inhoudelijke aanpassingen op het vastgestelde planologische programma. Op totaalniveau leidt de bijstelling van de begroting tot een hogere winstverwachting van circa € 40.000, ofwel 1% van de totale grondexploitatiebegroting. Dit beperkte effect is te verklaren doordat veel plannen vergevorderd zijn en hierdoor de investeringen nauwkeuriger kunnen worden geraamd.

Over de gehele linie is het risicoprofiel voor de bouwgronden in exploitatie in 2025 verbeterd. Het totaal becijferde risico voor de lopende grondexploitaties varieert in twee scenario's tussen € 447.000 en € 645.000. De Algemene reserve grondexploitatie bedraagt per eind 2025 (na verwerking van het resultaat 2025) € 1.889.000. Het weerstandsvermogen kwalificeert daarmee als 'uitstekend'. Via de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2025 zal worden voorgesteld de Algemene reserve grondexploitatie met € 589.000 te verlagen tot € 1.300.000. Dit is in lijn met de Nota reserves en voorzieningen, die het plafond voor de reserve op 2x het risico heeft bepaald (2x € 645.000).

VN verdrag rechten van mensen met een beperking

Niet van toepassing.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Communicatie

Het MPG 2026 is onderdeel van de planning- en control-cyclus. Het geeft financieel inzicht in de diverse grondexploitaties. De uitgangspunten en de begroting fungeren als intern kader en als grondslag voor verantwoording en controle. Het MPG heeft naar derden toe geen rechtstreekse werking.

Initiatief, participatie en rol gemeente

De gemeente exploiteert diverse grondposities. Daaraan zijn financiële consequenties verbonden. Onder meer via het MPG geven we inzicht in de grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en begroting.

Planning en evaluatie

Omdat het MPG de koppeling legt tussen de verantwoording in de jaarrekening en de meerjarenbegroting van de grondexploitaties, bieden we het MPG uiterlijk gelijktijdig met de jaarrekening aan. We willen daarmee borgen dat beide rapportages naadloos op elkaar aansluiten.

Via de paragraaf Grondbeleid bij de jaarrekening verantwoorden we de resultaten over het boekjaar 2025. Deze resultaten zijn onder meer gebaseerd op de geactualiseerde exploitatiebegrotingen. De verantwoording is daarmee ook onderdeel van de accountantscontrole.

Het streven is om het MPG jaarlijks in het 2e kwartaal door de gemeenteraad te laten vaststellen.

Alternatieven

Er zijn geen alternatieven beschikbaar. Het MPG en de verantwoording in de jaarrekening sluiten naadloos op elkaar aan. Een wijziging van de begrotingen zoals opgenomen in het MPG 2026 leidt direct tot een andere resultaatverwachting en daarmee ook tot een andere grondslag voor de tussentijdse winstneming voor het boekjaar 2025 en de waardering van de complexen per 31 december 2025. Om die reden toetst de accountant zowel de bijgestelde exploitatiebegrotingen met ingang van 2026 als de verantwoording van de uitgaven en opbrengsten over 2025. Het is echter aan de gemeenteraad – in het kader van het budgetrecht – om de geactualiseerde begrotingen vast te stellen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. J. Jonker

drs. J.H.A. van Oostrum

Raadsvergadering : 9 juni 2026

De raad van de gemeente Berkeland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 19 mei 2026

b e s l u i t:

het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2026 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 9 juni 2026

de griffier, de voorzitter,

drs. J.A. Satijn drs. J.H.A. van Oostrum

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2026

Voor een toelichting op de financiële uitgangspunten en geactualiseerde exploitatiebegrotingen per complex Bouwgrond in exploitatie verwijzen wij naar de bijlage.

Bijlage

Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2026